Programmabegroting 2023-2026 gemeente Roerdalen

Reactie van het college van B&W in eerste termijn

Reactie wethouder Loes Vestjens

"In ons land hebben 1,4 miljoen huishoudens problematische schulden. De verwachting is dat het aantal huishoudens met problematische schulden door de recente hoge inflatie en energieprijzen verder zal groeien. Het duurt gemiddeld 5 jaar voordat deze mensen aankloppen voor hulp, meestal bij hun gemeente. De situatie is dan vaak al ernstig geworden door onder meer financiële stress, eenzaamheid, depressie, gezondheidsschade of verlies van werk en huis. Dit zijn allemaal maatschappelijke problemen die ons als samenleving, overheid en gemeente raken."

Dit citaat van H.M. Koningin Maxima in haar rol als Erevoorzitter van SchuldenlabNL typeert de actuele uitdagingen waar we ook in Roerdalen mee te maken hebben. De uitdagingen die een zeer bepalende context vormen voor onze strategische en tactische doelen zoals geformuleerd in programma 1 en 2. Een context waar we nu eenmaal - ongewild en ongepland - mee te maken krijgen, maar die ons alleen maar meer doet besluiten niet bij de pakken neer te gaan zitten. Wij maken als college juist de keuze om met lef en daadkracht in actie te komen voor de mensen in Roerdalen die het het hardst nodig hebben, actie om verder oplopende problemen zoveel mogelijk te voorkomen, actie in het belang van de krachtige dorpen in onze mooie gemeente Roerdalen!

Armoede

Alle partijen vragen aandacht voor de onzekere tijden waarin we leven. Ze vragen aandacht voor de steeds hoger oplopende kosten van energie en de enorme inflatie die samen zorgen voor financiële problemen bij een steeds groter wordende groep inwoners. Het thema 'armoede en armoedebestrijding' loopt als een rode draad door alle bijdragen heen. En terecht! Het is een actueel thema waar wij als college dan ook nog dit jaar, in de resterende twee maanden van 2022, met een concreet voorstel komen voor daadwerkelijke actie. We gaan voor een aanpak van de acute financiële nood voor de inwoners met lage middeninkomens; de doelgroep die niet voor bestaande regelingen in aanmerking komen en die door de snel stijgende (energie)prijzen steeds moeilijker rond komen. Dat we er hiermee niet zijn, en dat de aanpak voor sommige huishoudens in Roerdalen slechts eens spreekwoordelijke druppel op de gloeiende plaat is, dat beseffen wij ons heel goed. Maar niets doen is voor dit college momenteel geen optie!

Democraten Roerdalen vraagt zich af hoeveel gezinnen recent al zijn geholpen door de aanpak van de energiecoaches en met de energiebesparende maatregelen. Op dit moment zijn 32 huishoudens in Roerdalen reeds voorzien van een advies door een energiecoach. De komende twee weken komen daar nog 6 huishoudens bij waar al een afspraak voor gepland staat. Daarnaast zijn er nog 21 aanvragen binnengekomen waar nog een afspraak voor moet worden ingepland. Overigens verwachten we vanaf 26 oktober een vele grotere stijging van aanvragen. Vanaf dat moment wordt er namelijk breed gecommuniceerd over de mogelijkheid voor huishoudens om met een voucher van €175,- én een advies van een energiecoach de energiebesparende maatregelen gericht in te zetten.

Ook in 2023 zal armoede nog voor een groot deel het centrale thema blijven binnen het sociaal domein. We zien nu, wellicht meer dan ooit, dat de financiële situatie van onze inwoners bepalend is

voor hun algehele welzijn en voor de keuzes die ze (kunnen) maken voor bijvoorbeeld voldoende gezonde voeding, maar ook de keuze om te gaan sporten of simpelweg mee te doen in Roerdalen. Hier ligt dan ook meteen de link met de verenigingen. Alle fracties vragen aandacht voor het (indirecte) effect van de stijgende energierekening op maatschappelijke accommodaties en verenigingen. Ook hier kunnen we ons als college volledig in vinden. Wel vinden we het belangrijk om ook de langere termijn effecten mee te nemen in deze aanpak en dus ook goed te kijken naar de verduurzaming van de maatschappelijke accommodaties. We bereiden een ondersteuningskader voor waarin we inzetten op maatwerk en dat we zo snel mogelijk in 2023 willen gaan inzetten.

Zoals de raad al weet gaan we in 2023 ook verder met de lange termijn aanpak van armoedebestrijding. We voeren hiervoor gesprekken met sleutelinstanties zoals de voedselbank en de kledingbank, stichting Leergeld en het onderwijs, de Wensbus en ga zo maar door. Behalve de gesprekken met deze sleutelinstanties willen we ook zeker gesprekken voeren met mensen die zelf daadwerkelijk de financiële problemen ervaren. Hierbij hebben we als college inderdaad goed geluisterd naar de oproep van Democraten Roerdalen om de groep ‘ouderen met alleen een AOW-uitkering’ niet te vergeten. We leggen dan ook dit jaar nog de eerste contacten met de SVB om zo de betreffende doelgroep in beeld te krijgen en van daaruit in 2023 verder de gesprekken te voeren. Al deze gesprekken geven ons de nodige input om een armoedebeleid te maken dat zo goed mogelijk aansluit bij onze inwoners die het het hardst nodig hebben.

Maar dan de vraag: hoe gaan we dit bekostigen? De fractie PvdA-GL stelt een ‘Armoedefonds’ voor. De fractie geeft bovendien aan dat het in Roerdalen angstvallig stil blijft als het gaat om het tegengaan van armoede. Daar zijn we niet mee eens. De voedselbank heeft in 2022 eenmalig €10.000,- extra ontvangen, de subsidie van de kledingbank is niet enkel meer een waarderingssubsidie van € 2000,- maar een bijdrage per kledingpakket. Concreet hebben we in 2022 een bedrag van € 8.727,85 verstrekt (o.b.v. 173 uitgiften). Het college komt daarnaast, zoals al gezegd, met een aanpak acute financiële nood voor de doelgroep die niet in aanmerking komt voor bestaande regelingen. Dus stil was het zeker niet in 2022. Maar willen we in Roerdalen ook in 2023 iets kunnen betekenen voor de steeds groter wordende groep inwoners met financiële problemen, dan zal het budget ‘Armoedebestrijdingsmiddelen’ inderdaad opgehoogd moeten worden.

Krachtige dorpen waar jong en oud zich thuis voelt

Wij hechten ontzettend veel waarde aan krachtige dorpen waar de leefbaarheid goed is, waar jong én oud zich thuis voelt en waar inwoners initiatieven nemen om hun leefomgeving nog fijner te maken. Het CDA stelt vragen over de gesprekken met de jongeren – hoeveel zijn het er en zijn het er genoeg? – en vraagt zich tevens af of we onze ouderen niet vergeten? De aandacht voor en gesprekken met de jongeren in Roerdalen is voor ons in elk geval een duidelijk speerpunt voor 2023. Als we kijken naar de ‘Gezondheidsmonitor Jeugd 2021’, dan zien we dat dit ook echt geen overbodige luxe is. 13% van onze jongeren voelen zich vaak tot altijd eenzaam, 23% geeft aan zich soms eenzaam te voelen. 24% van onze jongeren ervaart psychische klachten. Van de jongeren in onze gemeente heeft 19% in de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek wel eens serieus nagedacht over suïcide 7% dacht hier zelfs vaak of zeer vaak aan. Jongeren die zich vaak eenzaam voelen, lopen het risico om een achterstand in hun ontwikkeling op te lopen. Ook hebben zij een verhoogde kans op depressieve klachten en slaapproblemen. Het is wat ons betreft dus zaak om de

eenzaamheid onder jongeren tegen te gaan en dat begint met gesprekken met deze jongeren zelf over wat ze nodig hebben om zicht thuis te voelen in hun dorp, in Roerdalen. In dat licht hebben we in 2023 ook keuzes te maken als het gaat om de instandhouding van jeugdhuizen. De minimaal 100 jongeren die wij onszelf als doel hebben gesteld zijn voor ons in elk geval een begin om de aanpak bij de basis verder te gaan verstevigen.

Dat het tegengaan van de eenzaamheid onder jongeren een speerpunt is voor ons college, wil niet zeggen dat we de oudere generatie vergeten. Heel programma 1 gaat over sociale samenhang, goede basisvoorzieningen en weerbare inwoners. Alles wat hierin vermeld staat is dus ook bedoeld voor onze steeds groter wordende groep senioren. En er is echt al heel veel in Roerdalen: zo is er de dagbesteding Huiskamer Plus; een voorbeeld van een collectieve vorm van basisondersteuning die we in 2023 verder willen uitbreiden, hebben we de activiteit ' Bewegen voor ouderen met geheugenproblemen', is er een ' Klik&Tik cursus' die ouderen helpt hun computervaardigheden te verbeteren. Ook komt er steeds meer aandacht voor dementie – volksziekte nummer 1 onder onze steeds ouder wordende bevolking. Zo is er elke 3e donderdag van de maand een Alzheimercafé waar professionals, ondersteund door maar liefst 17 vrijwilligers, mensen met dementie en hun naasten te woord staan, een luisterend oor bieden en ruimte geven voor lotgenotencontact. En gelukkig zien we ook dat seniorenverenigingen enorm actief zijn in Roerdalen en dat initiatieven in de dorpen zich óók richten op de oudere generatie. Een mooi voorbeeld hiervan is de 'Kwiek Beweegroute'. Dit initiatief sluit naadloos aan bij onze ambitie om het bewegen in de openbare ruimte aantrekkelijker te maken. Het CDA vraagt in dat kader naar de opwaardering voor de speel-, beweeg en ontmoetingsplekken. Hiervoor verwijzen wij u allereerst naar ons zeer uitgebreide antwoord n.a.v. een technische begrotingsvraag van de fractie PvdA-GL. Daarin leest u in elk geval hoe wij in Roerdalen omgaan met een waardevol stuk eigenaarschap van de dorpen als het gaat om de speel-, beweeg- en ontmoetingsplekken en welke stappen al zijn gezet. Uitgaande van een voorspoedige voortgang verwachten wij in 2023 in elk geval per dorp de volgende ontwikkelingen:

- *Sint Odiliënberg:* verdere stappen Dorpspark Schepersheuvel; denk aan verhuizing kinderboerderij, invulling hondenspeelveld, wandel- en beweegroute;
- *Posterholt:* planvorming en fondsenwerving voor de speel-/ontmoetingsplekken Winkelweike, Kloosterhof en de Donck;
- *Montfort:* verdere fondsenwerving en realisering een of twee volgende beweeg-, ontmoet,-speel- en sportplekken;
- *Herkenbosch:* vooralsnog geen verdere initiatieven;
- Vlodrop: dorpsraadpleging / enquête en planontwikkeling;
- Melick: Oriëntatie op de mogelijkheden en draagvlak in het dorp

Een sterke basis en inzet op preventie blijft voor ons de essentie van de omvorming sociaal domein

De ontwikkelingen binnen het sociaal domein, en dan meer specifiek de omvorming van het sociaal domein wordt door alle fracties aangehaald. De complimenten van het CDA dat we goed bezig zijn om het sociaal domein om te vormen nemen we graag in ontvangst. Tegelijkertijd zijn we absoluut niet doof voor de zorgen die door de andere fracties worden geuit. Hierbij interpreteren we de symboliek van een kip zonder kop en het aanstippen van het slechte landelijk beleid, zoals geuit door Ons Roerdalen ook maar als een uiting van zorg over de grote uitdagingen die er sinds de

decentralisatie op gemeenten zijn afgekomen, een uiting van zorg voor onze inwoners. Democraten Roerdalen geeft aan hier ook al jaren mee te worstelen, en die worsteling begrijpen we.

Roerstreek Lokaal! vraagt of het college de meerwaarde van de doorlopende preventieve lijn herkent. Daarop zeggen wij volmondig JA. Een sterke basis en inzet op preventie blijft voor ons de essentie van de omvorming van het sociaal domein. Wij geloven er nog altijd in dat we door te investeren in deze basis en in de preventieve lijn we zoveel als mogelijk voorkomen dat kinderen uiteindelijk onnodig in de gespecialiseerde jeugdzorg terecht komen. Het gaat hierbij om ondersteuning dichtbij, in de eigen omgeving, dorpsgericht, met elkaar en vaste gezichten als aanspreekpunt. Als inwoners weten waar ze terecht kunnen als ze het zelf even niet meer weten en op dat moment geholpen worden met het juiste gesprek, dan is de kans dat ze daadwerkelijke ondersteuning vanuit de WMO (duurdere zorg met indicatie) nodig hebben, veel kleiner. Een gesprek dat bijvoorbeeld start met een hulpvraag voor een scootmobiel kan in de kern een hulpvraag tegen eenzaamheid zijn. Een inwoner met deze hulpvraag kan op vele andere manieren geholpen worden dan met het toekennen van een scootmobiel. Ook Democraten Roerdalen onderschrijft deze aanpak en ziet de meerwaarde van opvangen aan de voorkant, bij de basis, en het voeren van het juiste gesprek voordat een probleem uit de hand loopt. Dit is overigens ook een aanpak waarin we ons gesteund voelen door de professionals in het veld en de Adviesraad sociaal domein die de diverse doelgroepen binnen het sociaal domein vertegenwoordigen. Dat Roerstreek Lokaal! aangeeft dat er meer dan genoeg kennis en kunde in Roerdalen aanwezig is om in deze lokale aanpak iets in te kunnen betekenen, kunnen we ook alleen maar onderschrijven. We gaan in 2023 dan ook volop aan de slag met het inzetten van ervaringsdeskundigheid en maken graag gebruik van zoveel mogelijk kennis en kunde die aanwezig is.

Democraten Roerdalen vraagt overigens ook heel specifiek naar de werkzaamheden van het Sociaal Team en maakt zich zorgen over het beperkt aantal uren. Het Sociaal Team krijgt er vanaf 2023 1 fte bij om juist meer slagkracht te krijgen in de aanpak van de basisondersteuning. Naast de vaste 30 uur die met de MER zijn afgesproken in het uitvoeringsplan (UP), worden er voor het komende jaar in het UP flexibele uren afgesproken die kunnen worden ingezet waar nodig. Ook vraagt deze fractie naar de evaluatie van de pilots binnen de omvorming, en dan meer specifiek om welke pilots het gaat. De pilots die in 2023 in elk geval geëvalueerd worden zijn de pilot ‘Doorbraakmethode’ en de pilot ‘Welzijn op recept’ en de daarbij behorende inzet van de Welzijnscoach.

Ons Roerdalen lijkt op voorhand al kritisch als het gaat om de inzet van de Welzijnscoach en stelt het college vragen over opleiding, verantwoordelijkheid en protocollen voor doorverwijzing. Om te beginnen raden we iedereen aan om het volgende artikel te lezen: https://welzijnoprecept.nl/welzijnscoach-echt-een-topbaan/ . Dit artikel, gepubliceerd op de website van het landelijk kennisnetwerk ‘Welzijn op recept’ laat zien waarom deze aanpak zo succesvol is. Terug naar de vragen van Ons Roerdalen. We hebben juist niet gezocht naar kandidaten met een specifieke opleiding (bijvoorbeeld social work). Opleiding is in dit geval (ook in het kader van de omvorming) niet leidend geweest. Wel leidend was de juiste match: de juiste persoon op de juiste plek. Juist vanuit die aanpak hebben we gekeken naar competenties en persoonlijkheid: de juiste houding, gesprekstechnieken, nieuwsgierig, geïnteresseerd en werkend vanuit vertrouwen en gelijkwaardigheid. De welzijnscoach is gedurende de pilotperiode in dienst van Menswel. De gemeente Roerdalen en Menswel zijn samen inhoudelijk verantwoordelijk voor de pilot die loopt van 1 april 2022 tot en met 31 maart 2023). Er is een trajectbeschrijving gemaakt voor de huisartsen

waarin staat wanneer zij iemand kunnen doorverwijzen naar de welzijnscoach. Doordat de welzijnscoach in de huisartsenpraktijk aanwezig is kunnen ze makkelijk sparren over casussen waarbij men twijfelt. De welzijnscoach is dichtbij voor zowel de huisarts en inwoners en laagdrempelig bereikbaar. Er is geen 'controle' op deze werkwijze; wel is er elke 3 maanden een korte evaluatie waarbij ook de ervaring van de huisartsen wordt meegenomen.

Roerstreek Lokaal! zegt het goed. De omvorming van het sociaal domein is een kwestie van de lange adem en het preventieve spoor blijven bewandelen. Tegelijkertijd stelt deze fractie terecht de vraag: is het genoeg en hoe kunnen we het effect van het beleid dat we uitzetten monitoren zodat we ook tijdig kunnen bijsturen of ingrijpen als zaken uit de pas blijven lopen. Ook het CDA stelt een concrete vraag over de gestelde operationele doelen en of deze wel voldoende zijn om een effect te bewerkstelligen. Tot nu toe, vanaf de start van de omvorming, is het monitoren en het inzichtelijk maken van de effecten onvoldoende uit de verf gekomen. Daar komt nog eens bij dat door Corona enkele pilots later dan gepland zijn gestart en dat we zien dat we na-ijl effecten van Corona én de huidige financiële problematieken ervoor zorgen dat psychische gezondheidsklachten zich meer dan ooit manifesteren. Al met al geen gunstige condities om de positieve effecten van de omvorming – zowel in passende hulp als in financiële zin - inzichtelijk te maken. En toch vinden we het als college heel belangrijk om meer data gedreven te gaan werken binnen het sociaal domein. We zullen de raad hier in de P&C cyclus van 2023 dan ook uitgebreider in mee gaan nemen.

Naast alle inzet op lokaal niveau werken we voor een deel van de taken binnen het sociaal domein ook samen in de regio. Democraten Roerdalen vraagt zich af hoe het gaat met de regionale samenwerking op het gebied van beschermd wonen (BW), maatschappelijke opvang (MO), bemoeizorg en preventie (B&P). Deze taken werden eerst door de centrumgemeente Venlo uitgevoerd. Sinds halverwege dit jaar zijn deze taken echter ondergebracht binnen een gemeenschappelijke regeling, binnen de MGR SD LN. Dat betekent dat er nu een apart DB en AB is dat toezicht houdt op de inkomsten en uitgaven en dat er een onafhankelijke uitvoeringsorganisatie is voor de inkomsten, facturatie en declaratie van de zorgkosten. Daarnaast is er een regionale beleidsagenda opgesteld waardoor gericht kan worden geïnvesteerd in nieuwe ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld de inzet van ervaringsdeskundigheid of grijs wonen. De leden van de uitvoeringsorganisatie van de MGR SD LN zullen zich in 2023 aan de raad komen voorstellen en zijn dan graag bereid alle vragen die u heeft te beantwoorden.

Gewoon blijven doen, natuurlijk samen!

Dat is en blijft het credo van de coalitie en van ons als college. Dat het 'samen doen' - de wijze waarop we als gemeente met onze inwoners, ondernemers en verenigingen willen samenwerken – de laatste tijd behoorlijk onder druk staat voelen wij als college ook. We merken hierbij ook dat het wantrouwen in de landelijke politiek en het landelijk beleid ook op ons als lokale overheid uitstraalt. En dat we, zoals Roerstreek Lokaal! het ook heeft benoemd meer dan ooit te maken hebben met een verharding van de samenleving en het overschrijden van fatsoensnormen.

De grote maatschappelijke opgaven en uitdagingen die er momenteel liggen maken het zeker niet altijd mogelijk om naar volledige tevredenheid van inwoners, ondernemers en verenigingen samen te werken. Dat wil echter niet zeggen dat we de gedachte van samen doen hebben losgelaten en niet kritisch naar ons eigen handelen blijven kijken. Integendeel! Voor ons is en blijft dit de ingeslagen

weg naar de ‘andere overheid’. De weg naar een Roerdalen waarin inwoners, ondernemers en verenigingen vertrouwen hebben in de gemeente, een Roerdalen waarin we ieders rol en verantwoordelijkheid kennen en erkennen, een Roerdalen waarin de gemeente één van de partijen is die samen met vele anderen de gemeenschap vormt…Weliswaar een hobbelige weg in deze tijd vol maatschappelijke problemen en een toenemende mate van polarisatie, maar ook die uitdaging gaan wij niet uit de weg!

Reactie Burgemeester Monique de Boer

Veilige dorpen
Er zijn slechts enkele vragen en opmerkingen over Veiligheid. Daaruit maken we op dat de Raad zich in grote lijnen kan vinden in het door Roerdalen gevoerde beleid.

Landelijk zijn normen bepaald op welke wijze woningen bij hoogwater bescherming moeten krijgen. Deze normen worden ook door het Waterschap Limburg gehanteerd. De gemeente en het Waterschap zijn met elkaar in overleg over mogelijke knelpunten in het stroomgebied van de Roer. Gemeente en waterschap hebben altijd de inspanningsverplichting om bij wateroverlast maatregelen te nemen om de overlast zoveel mogelijk te voorkomen. Afwijken van landelijke normen kan de nodige maatschappelijke impact hebben.
Binnen onze gemeente is de projectleider Civiel techniek de spil bij afstemming met Waterschap en provincie.

De wens wordt geuit, dat de Boa’s ook buiten de reguliere werktijden gaan optreden. Als er een concreet geval en concrete locatie is, waarin de Boa buiten kantoortijden moet optreden, kan dit altijd geregeld worden. De aanpak van drugscriminaliteit in de avonduren is echter een bevoegdheid van de politie. De Boa’s zijn hier niet voor uitgerust.

Lessen en activiteiten brandveilig leven zijn opgenomen in de RiskFactory.
Maar ook projecten als woningcheckers (waarbij schooljeugd bij opa's / oma's een woningcheck uitvoeren) en themabijeenkomsten voor senioren maken nog steeds deel uit van het project brandveilig leven.

Wat betreft de voorlichting over gevaren voor ondermijnende criminaliteit heeft het RIEC contact gezocht met alle schoolbesturen in Roerdalen. Daar is nog geen gevolg gegeven aan de voorlichtingen van het RIEC. We zijn in gesprek met het RIEC om ook in onze gemeente van start te gaan met de voorlichting.

Onlangs is een inventarisatie opgesteld van kosten die door onze gemeente zijn gemaakt bij afvoer van illegale dumpingen.
De totale kosten in de periode 2018 - 2022 zijn € 71.606 (excl. BTW). Dit is exclusief de grootschalige drugsdumping in Herkenbosch, waar nog geen factuur voor is ontvangen. Wij constateren dat het veelal kleinschalige (asbest)dumpingen tot een bedrag van € 2.500 betreft. Team Onderhoud heeft een jaarlijks bedrag van € 12.000 opgenomen in de begroting. Als de kosten boven dit bedrag uitkomen, wordt dit bij de financiële verantwoording meegenomen.

Economie, Natuur, Toerisme, Cultuur en Duurzaamheid
Wat betreft het ontbreken van camping de Boschbeek bij actiepunt 7 het volgende: het beeld van het ontstaan van een ‘vuilnisbelt’ herkennen we niet. Vanuit handhaving worden regelmatig controles uitgevoerd en indien nodig acties uitgezet. Wij hebben de mogelijkheid een Bibobtoets uit te voeren om criminaliteit tegen te gaan. De eigenaar is hiervan inmiddels op de hoogte gebracht.

Reactie wethouder Jacqueline Westhelle-Aelen

Duurzame energie

We werken inmiddels een aantal jaren aan de verduurzaming van de energievoorziening in onze gemeente. De eerste jaren was dat vooral verkennend en wat op ons pad kwam. Vanaf dit jaar zijn we gestart met projecten die concreet bijdragen aan onze CO2 reductie doelstelling.

Een aantal fracties hebben de onrust nogmaals aangehaald die het in onze gemeenschap heeft veroorzaakt toen we concreet aangaven wat de zoekgebieden zijn voor windenergie.

Onrust die we hoe dan ook niet kunnen voorkomen en die alleen de raad al dan niet kan wegnemen op het moment van besluitvorming. Wat wij wel betreuren is dat Ons Roerdalen suggereert dat wij een windmolenpark gepland hebben. Dat het door de strot is geduwd. En dat het CDA vind dat we eindeloos lang de verkeerde kant zijn opgegaan.

Dit zijn uitspraken die onjuist zijn. Wij hebben de raad in meerdere stappen meegenomen in het proces waarin ook de momenten van communicatie stond vermeld. We zitten nog steeds in de onderzoeksfase voor eventuele windenergie. En de stap, waarin we hebben aangegeven wat de mogelijke onderzoeksgebieden zijn, heeft in het totaal nog geen 3 maanden geduurd. En dat is toch echt niet eindeloos lang te noemen.

De raad heeft op 29 september besloten om alleen het Meinwegplateau verder te gaan onderzoeken voor windenergie en eventueel een energielandschap. Hierover heeft reeds het eerste gesprek met de provincie plaats gevonden om duidelijkheid te krijgen in het negatieve advies van de provincie met de uitspaak NEE, TENZIJ. Onze volgende stap is de ‘tenzij’ bespreken met de direct betrokkenen in het gebied. Tevens is er een brief aan de omwonenden in het gebied gestuurd.

Daarnaast is er met de gemeenten Echt-Susteren en Roermond ambtelijk en bestuurlijk contact over de stand van zaken geweest. Met Roermond wordt in november bestuurlijk verder gesproken. Daarin willen we bespreken welke koers we als Roerdalen willen inzetten om gezamenlijk met stakeholders tot een verkenning en mogelijk een plan op de Meinweg te komen. Daarnaast is er periodiek in MER verband bestuurlijk overleg over duurzaamheid in het algemeen. Ten aanzien van alternatieve bronnen sluiten we nu ambtelijk al aan in de werkgroep warmte van de RES op de onderwerpen aquathermie, groen gas en elektrificeren van de warmtevraag. Geothermie en waterstof komen in 2023 nader in beeld. Ik zal hier bestuurlijk in het volgende bestuurlijke RES overleg ook nogmaals aandacht voor vragen.

Voor wat betreft zonne-energie vraagt Democraten Roerdalen waarom in de eerste tranche zonnevelden het initiatief tussen de stort en de A73 de beoordeling niet heeft gehaald. Er is in dat gebied inderdaad een plan ingediend. Dit plan is geen zonneveld zoals in de uitvraag is opgenomen. Het is in onze ogen een bedrijfslocatie ontwikkeling, waarop de zonnepanelen werden geplaats. Tegen een industriële, logistieke en/of bedrijfsmatige ontwikkeling in het betreffende gebied heeft de raad zich op 3 februari 2021 vorig jaar via een motie duidelijk uitgesproken.

Verder wordt er door de PvdA/GroenLinks gevraagd duidelijkheid te geven hoe onze inwoners in zon op land kunnen mee profiteren. 50% lokaal eigendom is ons uitgangspunt voor de 1e tranche zonnevelden. De initiatieven die doorgaan werken dit uit tot een concreet voorstel en leggen dit aan de gemeente voor. Ze zijn zelf aan zet om het eigendom lokaal te realiseren. Voor ons eigen zonnepark zetten we in op 100% lokaal eigendom. We zorgen op dit moment dat we daar de regie nemen via de grond- en realisatiestrategie, zodat we de precieze constructie om het lokaal eigenaarschap bij onze inwoners terecht te laten komen uit kunnen werken.

En als laatste pleit Ons Roerdalen voor een Verduurzamingsplan. Ervan uitgaande dat dit over de insteek gaat om een breed duurzaamheidsplan te maken, voordat de uitvoering van projecten verder wordt opgepakt, dan is het antwoord dat we een plan voor de middellange termijn hebben liggen. Dit staat verwoord in het beleidskader zon en wind. Tot 2030 is dat onze koers, waarin we op energie besparen, zon op dak, zon op land en mogelijk wind inzetten. Daarnaast bekijken we voor de periode na 2030 wat onze opties zijn met aanvullende technieken zoals geothermie, aquathermie, waterstof et cetera. We werken daarnaast aan een monitor om de voortgang goed te kunnen volgen en bij te sturen. Al deze informatie gaan we samen brengen in een nieuw actieplan duurzame energie 2023-2026 waarin ons doel en al onze projecten die daaraan gekoppeld zijn duidelijk staan vermeld en heeft de raad dan de mogelijkheid om bij te stellen.

Democraten Roerdalen vraagt hoeveel gezinnen al geholpen zijn met energiebesparende maatregelen. In een eerder project in 2020-2021 zijn vanuit de RRE regeling bijna 1.100 huishoudens geholpen. Met het energiearmoede project vanuit de huidige beschikbare middelen streven we ernaar 2.100 huishoudens te bereiken. Met zon op dak gaat het om nog eens 300 woningen. Vanuit de RES wordt ook een veelomvattend isolatieproject voorbereid, dat we in Roerdalen in kunnen zetten voor circa 1.700 woningen.

De PvdA/GroenLinks vraagt of er extra geld beschikbaar is als het huidige budget van het Rijk op is. Ja. In het Actieplan zullen we opnieuw inzetten op besparingen en daar uiteraard voor middelen zorgen. Daarnaast komt er via de regio budget voor isolatie beschikbaar.

Wonen

Met Wonen Limburg maken we ieder jaar prestatieafspraken zoals in de woningwet is vastgelegd. Hierin maken corporaties, gemeente en huurdersorganisaties afspraken over de bijdragen die partijen leveren aan de volkshuisvestelijke opgaven in onze gemeente. De afspraken van Jaarschijf 2023 worden uiterlijk 6 december 2022 in het college behandeld en getekend op 12 december 2022. De raad wordt daarna hierover geïnformeerd.

Democraten Roerdalen verzoekt in hun 1e termijn om bij Wonen Limburg af te spreken dat inwoners van Roerdalen voorrang krijgen bij de toewijzing van huurhuizen in onze gemeente. Deze wens is

kenbaar gemaakt en er wordt ook rekening mee gehouden. Door het beperkte aantal huurwoningen dat er in een jaar vrijkomt en het stijgend aantal statushouders (nieuwe inwoners van Roerdalen) die aan onze gemeente wordt toegewezen is het moeilijk om aan deze wens te voldoen. Dat is ook de reden dat we nu in iedere kern tijdelijke huisvesting gaan realiseren. In de 1e fase komen er 12 woningen voor starters en urgente woningzoekers, 6 woningen voor statushouders en 18 woningen voor vluchtelingen vanuit Oekraïne. De gemiddelde zoekduur staat vermeld op de gemeentekaart en is gemiddeld 1 jaar en 11 maanden. Het bestand over marktinformatie laat zien dat 32% verhuurd wordt aan de eigen inwoners uit de gemeente. Helaas staat er niet bij vermeld hoeveel mensen uit de eigen gemeente reageren. En komt het dan door bijvoorbeeld een te korte inschrijfduur dat zij niet in aanmerking komen voor de woning? De meeste kans om in aanmerking te komen voor een woning blijft namelijk de inschrijfduur. De woningcorporaties zijn dan ook een campagne gestart om dit onder de aandacht te brengen, zodat mensen zich al voordat ze een woning zoeken inschrijven.

Het CDA vraagt naar de plannen voor de middellange en lange termijn. Zoals ook onlangs in de toezegging 2022-47 is aangegeven, is de planvoorraadlijst aan veranderingen onderhevig. Het ijkmoment voor de planvoorraad is normaliter 1 januari. Op dat moment wordt ook vastgelegd hoeveel woningen gereed gemeld zijn in het voorgaande kalenderjaar, met andere woorden, hoeveel woningen toegevoegd zijn aan de bestaande voorraad. Dit heeft financiële consequenties en moet op 1 januari gebeuren. Daarnaast is dit ook het moment om nieuwe plannen op de lijst te zetten, mocht hier aantoonbare behoefte aan zijn, mist dit past binnen de regionale afspraken. Het college stelt deze lijst vast, dit is meestal in het tweede kwartaal. De raad wordt vervolgens geïnformeerd met een raadsinformatiebrief.

Het tussentijds aanpassen van de planvoorraadlijst vergt extra ambtelijke capaciteit zonder dat dit iets aan de feitelijke situatie verandert.

Daarnaast vragen het CDA en Ons Roerdalen of rode contouren kunnen worden aangepast. Nee, de Omgevingsvisie, ons beleid, geeft aan dat er niet buiten de kerngrenzen kan worden gebouwd. Ook het provinciaal beleid laat dit slechts onder een beperkt aantal voorwaarden toe. Als de Omgevingsvisie moet worden aangepast moet dit langs de gemeenteraad. Een bestemmingsplanwijziging gaat ook langs de gemeenteraad. Het is beter om dit in ons nieuwe woningbehoefteonderzoek te meten en daar nieuw beleid op te maken. Daarop vooruitlopend gaan we begin 2023 samen met de provincie kijken of de contouren van de bebouwde kom op sommige plaatsen kunnen worden aangepast zodat er een logische lijn komt tussen bebouwd en onbebouwd. Mocht dit mogelijk zijn dan nemen we dit mee in het woningbehoefteonderzoek.

Het CDA stelt dat we nog steeds varen op een oud onderzoek van Etil en dat we hierdoor niet voldoende bouw mogelijk maken. Bij het opstellen van de structuurvisie is gebruikt gemaakt van de destijds meest recente prognoses, waarbij nog uit werd gegaan van krimp op de korte termijn. Dat de meest recente prognoses een groei voorspellen, zegt niet automatisch dat er geen krimp op de middellange lange termijn meer op ons afkomt. Los daarvan: De structuurvisie die u in juli heeft vastgesteld, biedt meer bouwruimte dan de 3,5 % groei waarnaar u verwijst. Los daarvan zullen nieuwe woningbouwplannen altijd tegen de behoefte moeten worden afgezet. Op de planvoorraadlijst 1-1-2022 staan voor Roerdalen plannen voor in totaal 486 woningen die gebouwd kunnen worden tot en met 2025, 400 woningen hiervan zijn als extra ambitie opgenomen. In de planperiode 2018 tot en met 2021 zijn er netto (bouw – sloop) 236 woningen gerealiseerd, dat was 2,5 % als we dit afzetten tegen de bestaande woningvoorraad. Nu mogen we meer dan het dubbele

bouwen tot en met 2025, dus meer dan de 3,5%. Gezien de huidige marktsituatie is het maar de vraag of we het aantal van de vorige planperiode kunnen evenaren, zeker als we kijken naar de eisen die het Rijk hieraan stelt (1/3 betaalbaar, 1/3 sociaal). En dat met de huidige markt met hoge kosten en weinig personeel.

Democraten Roerdalen en Ons Roerdalen zetten hun vraagtekens bij de aangegeven toekomstige aanpak van de verdunningsgebieden zoals die in de Omgevingsvisie Roerdalen 2050 benoemd zijn. Er is op dit moment absoluut geen sprake van een afname van het inwoneraantal er dus is er ook geen reden om daar nu actief iets mee te gaan doen. In de Omgevingsvisie is op pagina 55 de kaart inclusief de verdunningsgebieden opgenomen. Deze zijn per kern nader uitgewerkt in bijlage IV, de kernkaarten.

Ons Roerdalen vraagt meer aandacht voor de mogelijkheid van pré-mantelzorgwoningen. Deze regeling is nog niet zolang bekend en we zullen deze in 2023 een paar keer onder de aandacht brengen via de gebruikelijke kanalen. We kijken hierbij ook hoe de gemeente Horst aan de Maas dit heeft gepubliceerd.

De PvdA/GroenLinks vraagt of de opgave stikstof reductie roet in het eten kan gooien bij de bouwplannen. Het onderdeel stikstof is bij een aanvraag om vergunning voor bouwen en het wijzigen van het bestemmingsplan altijd een onderdeel van de aanvraag. Hiervoor gelden wettelijke bepalingen die beperkend kunnen zijn voor de (bouw) mogelijkheden. Hiervoor geldt trouwens dat ieder plan op zich staat en een eigen afweging kent (gevallen zijn niet gelijk).

Water

De hoog water gebeurtenis uit 2021 waar de Roer meer dan 300 m3/s heeft afgevoerd en waar Zuid Limburg enorm door is getroffen, was uitzonderlijk. Als gemeente hebben we een draaiboek om tijdens zo'n gebeurtenis zo goed mogelijk hulp te kunnen bieden en schade te beperken. Voor woningen gelegen in een inundatiegebied is dit extra moeilijk omdat bekend is dat deze gebieden onder kunnen lopen. Op dit moment loopt een traject dit draaiboek te verbeteren waarbij breder wordt gekeken dan alleen het aanpassen van het draaiboek. Ook de communicatie, website en inzet van burgers met al hun gebiedskennis en ervaring wordt meegenomen.

Naast onze lokale inspanningen is landelijk geld ter beschikking gesteld voor hoogwaterbescherming. Hierbij is uitgesproken dat de focus ligt op Zuid Limburg, maar ook het stroomgebied van de Roer wordt in de studies meegenomen. Wij volgen dit traject nauwlettend en blijven Roerdalen en de Roer onder de aandacht brengen om uiteindelijk tot een betere bescherming van onze burgers te komen. Via Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) wordt gekeken hoe we als Limburg invulling kunnen geven aan de waterveiligheidsopgave en tot uitvoering kunnen komen.

Democraten Roerdalen stelt dat door natuurorganisaties langs de Vlootbeek gronden worden opgehoogd. Grond die vrijkomt uit ontgravingen bij het Reigersbroek in Montfort. Zij stelt dat het toch niet zo kan zijn dat op termijn kosten gemaakt gaan worden om landbouwgrond langs de Vlootbeek om te vormen naar natuur, die nu worden opgehoogd? Zij vragen zich af of hier vergunningen voor zijn afgegeven en hoeveel deze natuurorganisaties betalen om deze grond te mogen storten? Een verdere vraag is of er vooraf ook grondmonsters zijn genomen?

De ophoging van gronden vindt plaats op grond die in eigendom is van de agrariërs zelf, dus niet op eigendom van de gemeente. Deze grond hebben de agrariërs zelf geregeld met de Stichting Limburgs Landschap, daar staan wij als gemeente helemaal buiten. Bij grondruil moet er een vergunning worden aangevraagd bij de MER OD en dan moeten ook grondmonster worden gemaakt. Wij gaan ervan uit dat dat ook gebeurd is.

Natuur

Met betrekking tot beheer en natuurontwikkeling gemeentelijke bossen en natuurterreinen vraagt Ons Roerdalen het volgende. Betekend actief grondbeleid dat onze gemeentelijke bossen straks beheerd worden door andere instanties en dat we hierover de regie kwijt zijn? Dat in de toekomst onze eigen inwoners geen vrije toegang meer hebben tot de gemeentelijke bossen of zelfs een toegangsprijs hiervoor moeten betalen? Is ons beheer via de richtlijnen FSC voldoende voor Natura 2000 en het natuurnetwerk Nederland? Wat voor eisen worden hier dan aan gesteld?

In de natura 2000 gebieden ligt vast welke soorten er beschermd worden. Hiervoor zijn diverse beheersmaatregelen nodig. De gemeente heeft regie op de uitvoering van deze beheersmaatregelen. De Bosgroep voert dit voor de gemeente uit en vraagt ook de beheersubsidies aan. Het FSC keurmerk staat hier los van is een norm voor goed bosbeheer zodat je in de toekomst ook nog gezonde bossen overhoud waarin eventueel ook geoogst kan worden.

Met het actief grondbeleid wordt bedoeld dat wij indien nodig landbouwgronden uitruilen met de provincie omdat de provincie de natuur dan kan realiseren op de gronden die bestemd zijn om omgevormd te worden naar natuur. De gemeente heeft namelijk veel landbouwgronden in deze gebieden. Zo willen wij de landbouwgrond van de provincie bij de stort ruilen met onze landbouwgrond in het Flinke Ven. Dit doen we gefaseerd. Hierdoor kunnen we bij de stort het zonneveld realiseren en kan de Provincie de natuuropgave in het Flinke Ven realiseren. De natuur is en zal altijd gratis en open zijn voor recreatie en toerisme.

Stikstof reductie / landbouw

Medio 2023 moet de provincie een plan ontwikkeld hebben voor de opgave die het Rijk heeft gesteld om de stikstof in de agrarische sector te reduceren. In de 1e termijnen van de fracties worden hier ook vragen over gesteld. De provincie is bezig met het schrijven van het plan van aanpak en doet dit samen met diverse stakeholders in het gebied. De gemeenten en de LLTB worden hier ook bij betrokken. Om welke bedrijven het in Roerdalen mogelijk kan gaan en wat de gevolgen daarvan zijn is nu nog niet bekend. Ook is nog niet bekend in hoeverre er maatregelen bij de industrie zullen plaatsvinden. Wij gaan als gemeente in ieder geval binnenkort met het bestuur van de LLTB om tafel om dit thema met hun te bespreken. Wij begrijpen de zorgen en de stress die dit heeft veroorzaakt en hopen dan ook dat spoedig meer duidelijk wordt.

Reactie wethouder Roland Slangen

Omgevingswet

Een aantal fracties hebben vragen over de invoering van de omgevingswet. Zoals bekend is deze nu weer uitgesteld tot 1 juli 2023. Als we er dan mee moeten gaan werken is het waarschijnlijk met een tijdelijke overbrugging van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Dat dit extra tijd en kosten met zich mee gaat brengen is nu al duidelijk.

Roerdalen heeft ten opzichte van andere gemeenten de invoering van de omgevingswet voortvarend opgepakt. Wij zijn klaar om te starten met de nieuwe werkwijze. Het opnieuw uitstellen werkt dan ook demotiverend voor onze medewerkers. Zonder een goed digitaal systeem is het echter logisch dat er opnieuw is uitgesteld.

Ons Roerdalen stelt in het kader van de omgevingswet de volgende vraag:

Wanneer gaat het college in het kader van de nieuwe omgevingswet VOORAF met inwoners praten bij gevoelige kwesties?

Om te beginnen willen wij duidelijk maken dat de initiatiefnemers de partijen zijn die vooraf met de omgeving het overleg aan moeten gaan. Helaas is dat echter geen verplichting en heeft de gemeente geen handvaten om dit te eisen. Het verkort echter wel de afhandeling van vergunningen als de initiatiefnemers dit wel doen. Wij hebben daarom een handleiding opgesteld die wij initiatiefnemers meegeven bij de eerste overleggen. Daar waar de gemeente de initiatiefnemer is zullen wij de omgeving aan de voorzijde blijven informeren en betrekken. De manier waarop dit wordt gedaan is afhankelijk van de situatie. Inwoners vooraf betrekken is geen garantie dit iedereen het eens is met een nieuwe ontwikkeling.

Om te zorgen dat zoveel mogelijk initiatiefnemers eerst met ons in overleg gaan voordat zij de verdere onderzoeken opstarten en plannen uitwerken kiezen wij er ook voor om de leges voor het vooroverleg te beperken. Hiermee proberen wij te voorkomen dat er veel plannen rechtstreeks als vergunningaanvraag worden ingediend hetgeen kostenverhogend en vertragend gaat werken. Voor de leges die we willen gaan heffen na invoering van de omgevingswet wordt in de raadsvergadering van december een voorstel ingediend. Volledig kostendekkend zoals Ons Roerdalen in haar bijdrage vraagt zullen deze leges echter niet zijn. Sommige vergunningen (zoals bijvoorbeeld een kapvergunning) vergen namelijk verhoudingsgewijs veel tijd en worden daarmee veel te duur. Doordat we wel mogen ‘kruisbestuiven’ binnen de legesverordening willen we kijken hoe we binnen een aantal jaar wel nagenoeg kostendekkende leges kunnen vragen binnen alle vergunningen van de omgevingswet. Dit wordt samen met de werkgroep Omgevingswet verder voorbereid.

Waterhuishouding

Een aantal fracties hebben opmerkingen en vragen over maatregelen die de gemeente kan nemen om de gevolgen van langdurige droogte te beperken. Wij kunnen daarover aangeven dat dit de volle aandacht heeft van dit college. Bij reconstructies zoals op dit moment de Zandstraat in Montfort

maar ook bij de in voorbereiding zijnde projecten Markt Vlodrop en Dorpstraat/Groenstraat in Melick worden gescheiden systemen aangelegd. Ook kiezen we er steeds vaker voor om iedere woning een regenwateraansluiting aan te bieden zodat bewoners hierop hun regenwater kunnen aanbieden. Dit zorgt er voor dat er meer water in het gebied wordt geïnfiltreerd en er minder water naar de zuivering wordt afgevoerd en er minder ongezuiverd afvalwater op ons oppervlaktewater wordt overgestort. Het op deze manier ontzorgen van de inwoners is een koers die dit college daadkrachtig heeft ingezet. Samen met de hierbij benodigde communicatie en stimuleringsmaatregelen van het Waterschap verwachten wij hierdoor een behoorlijk aantal m2 verharding van onze inwoners af te koppelen.

Ook wordt gevraagd om inwoners te stimuleren om hun regenwater op te vangen en te gebruiken als grijs water voor bijvoorbeeld het doorspoelen van het toilet. Primair is het doel om regenwater te laten infiltreren. Het gebruik van regenwater voor het doorspoelen van het toilet is een mooie ontwikkeling maar zien wij niet als taak van de gemeente om hier actief in te gaan participeren.

PvdA/Groen Links vraagt naar de stand van zaken aangaande de doelen voor de Kaderrichtlijn water (KRW). In 2027 moet Roerdalen voldoen aan de KRW. U heeft onlangs de voortgangsrapportage ontvangen voor de werkzaamheden aan de overstorten op de Vlootbeek. Wij verwachten in 2023 de overstorten op de Vlootbeek te hebben aangepast zodat we hier voldoen aan de eisen van de KRW.

Daarna is het de beurt aan de Melicker Leigraaf die ook KRW-proof moet worden. Qua planning liggen we op schema om in 2027 te voldoen aan de KRW.

Bomen en Groen

PvdA/Groen Links vraagt aandacht voor goede groeiplaatsen voor bomen. Hier is in het verleden helaas te weinig aandacht voor geweest. Het gevolg is dat er een flink aantal bomen problemen veroorzaken door onder andere wortelopdruk van verhardingen. Afgelopen jaren is daar bij herinrichtingen al meer rekening mee gehouden. Ook bij de toekomstige herinrichtingen wordt daar nadrukkelijk naar gekeken. Dit wordt een van de actiepunten voor de nieuw aan te nemen groenspecialist. Daarnaast willen wij samen met de groen- en verhardingsbeheerder werk gaan maken van de verbeteringen van de trottoirs die schade hebben opgelopen. Hierbij moeten waarschijnlijk ook bomen worden gerooid die we op een andere plek met goede groeimogelijkheden terug gaan brengen. Democraten Roerdalen vragen om beter onderhoud van de bomen die oud en versleten zijn. Mogelijk is vervanging dan effectiever. Daar waar bomen een gevaar opleveren worden deze gekapt. Afhankelijk van de mogelijkheden worden op die locatie dan nieuwe bomen aangeplant. Een inventarisatie van risicovolle en overlast gevende bomen en lanen is ook een van de actiepunten voor de nieuwe groenspecialist.

Om de biodiversiteit te verbeteren stelt PvdA/GL voor om in april, mei, juni en juli geen bermen te maaien. Daarnaast wordt voorgesteld om in het najaar niet te kort te maaien en het maaisel te laten liggen. Wij willen hierbij opmerken dat het maaien van de bermen in het voorjaar nodig is om de veiligheid te garanderen. Wij maaien dan slechts ter breedte van max. 1 meter. Door op tijd te

maaien voorkomen wij overhangend groen zodat de verhardingen over de volledige breedte zijn te gebruiken. Wij zijn afgelopen jaren al later aan het maaien om de biodiversiteit te vergroten, nog minder maaien vinden wij niet verantwoord. De mogelijkheid om in het najaar minder kort te maaien en maaisel te laten liggen gaan wij onderzoeken. Wij kunnen nu nog niet inschatten of daar ook negatieve gevolgen uit kunnen voortkomen. Wij streven ernaar om hier in 2023 duidelijkheid in te krijgen zodat dit, indien gewenst, vanaf 2024 in de maaibestekken kan worden opgenomen.

Democraten Roerdalen stellen een vraag bij de externe inhuur voor het onderhoud op de begraafplaatsen. Dit onderhoud wordt gedaan door medewerkers uit de Outdoor Campus Roerdalen onder begeleiding Noord Limburgs Groen. Dit betreft medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt die via dit traject mogelijk op termijn door kunnen groeien naar regulier werk. Bijvoorbeeld in de buitendienst van de gemeente. We hebben de grootste moeite om het groen onderhoud team van de buitendienst op peil te houden. De Outdoor Campus biedt hiervoor de juiste kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Verhardingen

Democraten Roerdalen vragen naar de voortgang bij het nieuw aan te leggen fietspad tussen Etsberg en Rothenbach. Doordat een eigenaar niet wil meewerken aan de verkoop van een stukje grond hebben we besloten om het fietspad halverwege het traject te verleggen naar de andere zijde van de weg. Op dit moment zitten wij nog steeds in de fase van het verwerven van de benodigde gronden. Dit verloopt zeer moeizaam. Pas als alle gronden zijn verworven kan een definitief ontwerp gemaakt worden. Dit wordt aan de omgeving voorgelegd en daarna aanbesteed. Het is de bedoeling dat het fietspad in het voorjaar 2024 klaar is.

Flexwoningen

Verschillende fracties maken opmerkingen over de aanpak voor de realisatie van de flexwoningen. Vanaf april staat dit project nagenoeg wekelijks op de agenda voor de collegevergaderingen. We hebben als college besluiten genomen met de kennis van de situatie op dat moment en daar staan wij nog steeds geheel achter. Tijdens afgelopen maanden hebben we constant bijgestuurd om zo goed mogelijk aan te sluiten op de constant veranderende actualiteit én op de dynamiek in onze gemeenschap. Dit alles wel met de wetenschap dat we nu eenmaal een maatschappelijke opgave hebben te vervullen waar zeker niet elke inwoner gelukkig van wordt of het mee eens is. Maar waar we als Roerdalen hoe dan ook onze bijdrage aan moeten en willen leveren! Zo hebben we bijvoorbeeld naar aanleiding van de bewonersavonden besloten om eerst per kern 6 woningen te gaan plaatsen, gaan we in Posterholt, Montfort en St. Odiliënberg alsnog samen met de inwoners op zoek naar mogelijk betere plekken en is er besloten om toch (ter overbrugging) op een locatie met recreatieve bestemming in te zetten voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Daar waar wij in april de gedachte hadden dat ook de provincie en het Rijk volop mee zou werken aan de snelle realisatie, valt dit op zijn zachts gezegd nogal tegen. Toch hebben wij goede hoop dat wij medio 2023 in alle kernen de eerste 6 woningen hebben kunnen plaatsen.

Het CDA verwijt ons in deze daadkracht, naar onze mening niet terecht. Vragen om buiten de rode contour lijn (tijdelijk)te mogen bouwen worden tot heden ambtelijk en bestuurlijk 'negatief of onder voorwaarden misschien mogelijk' beantwoord. Aanvragen voor nutsvoorzieningen worden geweigerd omdat eerst een vergunning en een huisnummer moeten worden afgegeven. Dit zijn geen excuses, maar omstandigheden waar wij helaas tegen aan lopen. Desalniettemin zijn wij continu in gesprek en blijven wij trekken aan dit project aangezien dit wat ons betreft de beste manier is om structureel verlichting te kunnen brengen in de woonbehoeftes en de integratie zo optimaal mogelijk te kunnen organiseren. Overigens hebben we afgelopen jaar samen met Wonen Limburg de achterstand in de plaatsing van statushouders weggewerkt en plaatsen we dit jaar vooruitlopend ook al een aantal statushouders van komend jaar. Ook bij deze doelgroep zetten we meer dan ooit tevoren in op een goede integratie en maatschappelijke begeleiding. Wij geloven er namelijk in dat goede integratie en het echt meedoen in de lokale gemeenschap de crux is voor draagkracht bij de lokale inwoners en acceptatie over en weer. Inmiddels heeft u allemaal in de Limburger kunnen lezen dat we hierbij geweldige hulp krijgen van ervaringsdeskundige Bahaa Dabbagh.

Democraten Roerdalen vindt de turbulente bijeenkomsten rondom de locaties begrijpelijk. Ook wij hebben begrip dat de omwonenden vragen hebben over wie er komt wonen, of dat gevolgen heeft voor hun woningen en dat men het liefst geen veranderingen in hun omgeving wil. Echter wij delen de mening die Roerstreek Lokaal! in hun bijdrage benoemd, dat het commentaar te zeer op de man gaat en bepaalde fatsoensnormen overschrijdt.
Verder wordt gevraagd of de kosten die de gemeente hier moet maken bij de provincie of het rijk neergelegd kunnen worden en of er planschades zijn geclaimd? De te maken kosten voor de plaatsing van Oekraïense vluchtelingen kunnen worden doorgezet naar het Rijk. De kosten voor het aanbrengen van de voorzieningen voor de woningen van statushouders en starters / spoedzoekers zijn voor rekening van de gemeente. De woningen zelf worden bekostigd door Wonen Limburg. Hiervoor wordt door de gemeente, de statushouders of de starter aan Wonen Limburg huur betaald. Planschades zijn er op dit moment nog niet geclaimd. Dat kan ook niet want er is nog geen bestemmingswijziging verleend. We verwachten wel dat deze claims er gaan komen.

Reactie wethouder Jan Smits

Economie

Het CDA vraagt een actievere wethouder als het gaat om nieuwe bedrijventerreinen. De opstelling van het CDA is bij ons bekend. Onlangs heeft de raad, zoals u weet, bij meerderheid de realisatie van een nieuw industrieterrein afgewezen. Wij zijn een recreatieve toeristische gemeente. De vraag is of uitbreiding van industrie past c.q. noodzakelijk is gelet op de spanningen die ontstaan tussen uitbreiding woningbouw, behoud landbouw, duurzaamheidsopgaves en natuurontwikkeling. Wij zetten veel meer in op ondersteuning en facilitering van onze bestaande ondernemers en zetten in op revitalisering van onze bestaande industrieterreinen. Uiteraard sluiten wij onze ogen niet voor nieuwe ontwikkelingen mochten die zich voor doen. In onze omgevingsvisie is de mogelijkheid voor nieuwe industrie opgenomen mits deze een aantoonbare positieve bijdrage levert aan de omgeving.

Wij zoeken in ieder geval, actief, de dialoog met onze ondernemersverenigingen en individuele ondernemers.

Meerdere partijen vragen aandacht voor onze agrarische ondernemers. Als college constateren we met u dat er spanningen ontstaan tussen alle opgaves die we hebben. Tellen we daar de stikstofproblematiek bij op dan kunnen we constateren dat er flinke uitdagingen zijn. Evenals Democraten Roerdalen zijn wij geen voorstander van dwangmaatregelen. Samen met de ondernemers en de hogere overheden (voor bijv. stikstof staat de provincie aan de lat) gaan wij het overleg aan en kijken welke mogelijkheden er zijn. Louter en alleen natuurontwikkeling in N2000 gebieden is niet mogelijk (CDA) Daarmee halen we de natuurontwikkelingsopgave niet tenzij de N2000 worden uitgebreid. Daar gaan wij als gemeente echter niet over. Dit is een rijksbevoegdheid. Uitgangspunt van natuurontwikkeling is wat het college betreft om de vermogenspositie van de gemeente zoveel mogelijk te garanderen (CDA en Ons Roerdalen). Dit zal echter gelet op de opgave niet voor 100% mogelijk zijn.

Nationaal Park nieuwe stijl

Gelet op de opmerking van Ons Roerdalen en ook indirect het CDA over de uitbreiding van het Nationaal Park is het goed om dit nog eens nader te duiden. De transitie van het Nationaal Park bestaat uit zowel natuur, half-natuur en productielandschap (incl. woonkernen en industriegebieden). Het is dus niet sec uitbreiding van natuur. Het Nationaal Park Nieuwe Stijl heeft geen status in het kader van wet- en regelgeving. De natura 2000 gebieden die erin vallen wel. De bestaande regelgeving in en om deze gebieden staat los van de transitie naar/de ontwikkeling van het Nationaal Park Nieuwe Stijl. Het Nationaal Park Nieuwe Stijl legt geen claims op landbouwgrond. In de regio (en met name in het Roerdal) moet nog natuurontwikkeling plaatsvinden van reeds aangewezen Goudgroene natuur (POL). Ontwikkeling van aanvullende nieuwe natuur zal alleen plaatsvinden op basis van wettelijke natuurcompensatie en klimaatmaatregelen (vooral gekoppeld aan het watersysteem) dan wel op basis van vrijwilligheid. Het Nationaal Park Nieuwe Stijl zet in om processen op gang te krijgen zoals de transitie van de landbouw, maar legt geen verplichtingen op. Als er verplichtingen gelden of opgelegd worden is dat vanuit Europees, rijks, provinciaal of gemeentelijk beleid. NP de Meinweg heeft geen juridische status om verplichting op te leggen.

Met de gebiedsontwikkeling zoals genoemd in de begroting (Ons Roerdalen) is vooral het Flinke Ven bedoeld. Hiervoor is samen met provincie en waterschap een plan van aanpak in voorbereiding. Dit gebied wordt prioritair opgepakt. Ook in het Roerdal zijn ontwikkelingen voorzien maar dit volgt later in de tijd.

Afval

Roerstreek Lokaal! Vraagt naar de evaluatie van het nieuwe afvalbeleid. Een volledige evaluatie zal plaatsvinden 1 jaar na invoering. Deze mag u dus verwachten in Q1 van 2023. Inmiddels bent u wel al geïnformeerd over de resultaten tot nu toe. Het nieuwe beleid is, met de kennis van nu en doorgerekend voor een jaar, succesvol. De rendementsdoelstellingen worden sneller gehaald dan voorzien. Een compliment waard voor eenieder die hieraan bijdraagt.

Organisatie

Meerdere fracties maken zich zorgen over de personele bezetting van de organisatie. In deze tijd van personeelskrapte een terecht punt. Het takenpakket van gemeenten neemt toe. Daarnaast worden steeds meer eisen gesteld aan de kwaliteit van onze dienstverlening. Het personeelsverloop is in Roerdalen niet anders dan in andere organisaties. Ook de vacatures en de moeite om deze in te vullen zijn een uitdaging waar veel gemeenten mee te maken hebben. Als kleinere gemeente zijn we beperkt qua inschaling/salarissen. Op dit punt moeten we niet willen concurreren met grotere gemeenten. (Roerstreek Lokaal!) Eventuele aanpassingen van salarissen en/of waarderingen hebben direct grote gevolgen voor het functiekoek als geheel en daarmee ook direct gevolgen voor onze begroting. We zijn zowel zelf als in MER-verband bezig met ons arbeidsmarktbeleid. We investeren in Roerdalen gemiddeld meer in opleiding en onze manier van werken spreekt aan. We zien nog altijd mensen bewust reageren/kiezen voor Roerdalen, juist vanwege onze kernwaarden en het concept van Klein Geluk. We willen hierin blijven investeren én zoeken naar nieuwe manieren om als werkgever aantrekkelijk te blijven(CDA).

Wij zijn het met Roerstreek Lokaal! eens dat de omgang tussen mensen in de samenleving een zorgelijke ontwikkeling doormaakt. Onze medewerkers dienen met respect behandeld te worden. Daar staan wij voor. Hiervoor wordt op meerdere manieren aandacht aan geschonken. We hebben werkafspraken hoe te reageren bij grensoverschrijdend gedrag. Teamleiders bewaken dit en hebben extra aandacht voor de medewerkers die hiermee geconfronteerd worden. Inwoners die over de schreef gaan worden hier op aangesproken en in het uiterste geval stoppen we tijdelijk de dienstverlening.

Investeren om te renderen

Het CDA mist in de begroting prioritering op het onderdeel Roerdalen in Balans. Wij zijn dit onderdeel paar jaar geleden (2020) gestart om te komen tot een sluitende begroting. De fractie van Democraten Roerdalen refereert in dit kader nog aan de reserve afdekken tekorten die we tot op heden nog niet hebben hoeven aanwenden. Na de inleiding begint onze begroting met het onderdeel Roerdalen in Balans ten teken dat dit onderdeel wel degelijk prioriteit heeft en wat ons betreft tornen we niet aan de uitgangspunten van het project en blijft dit een belangrijk punt om de financiële kaders in grip te houden. Ons uitgangspunt is dat structurele uitgaven zoveel als mogelijk gedekt worden met structurele inkomsten. De opmerking van Ons Roerdalen hierover kunnen wij derhalve onderschrijven. Roerdalen in Balans bestaat uit meer onderdelen dan alleen het genereren van inkomsten. Als we het over de inkomsten hebben is de opmerking van het CDA correct dat hier alleen gesproken wordt over een reclamemast. Dit is echter zoals u weet voor de korte termijn. “De Quick Win”. Zoals ook al meerdere keren in bijeenkomsten is toegelicht zien wij veel meer in participatie van een wind- en/of zonne-energie. Hier zijn voor de gemeente de substantiële bijdragen te verwachten. En zoals u inmiddels ook hebt kunnen ervaren zijn dergelijke ontwikkelingen niet van vandaag op morgen geregeld. In deze begroting zijn overigens geen financiële middelen begroot afkomstig uit windenergie.

Financien

Ons Roerdalen maakt opmerkingen over de verhoging van de post onvoorzien. Zoals de fractie zelf al opmerkt in de bijdrage verwachten we als college, mede door onzekere toestanden in de wereld,

onvoorzienbare prijsstijgingen die hoger zullen zijn dan nu verwacht. Alle reden dus om voor 2023 en 2024 (dus niet structureel) de post onvoorzien te verhogen. Dit bedrag is niet direct te herleiden aan voorziene uitgaven vandaar ook de post onvoorzien. Hierbij opgemerkt dat hetgeen we niet uitgeven uiteraard terugvloeit naar de algemene middelen. De bijdragen zijn overigens wel degelijk in de begroting verwerkt.

De standpunten van meerdere fracties met betrekking tot de hondenbelasting zijn genoegzaam bekend.

Tot zover in eerste termijn.